

JAUNGOIKO-ZALE'REN IDAZTIAK

IPUINTXOAK

SCHMID—MANTEROLA'TAR G.

N/041

A-29

1929

ZORNOTZA'N
JAUNGOIKO-ZALE'REN IRARKOLAN
1929

†

Nihil obstat

Lic Romanus Laspiur

Censor

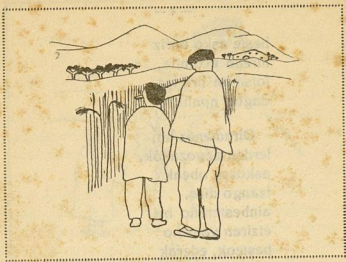
Victoriæ, die 18 Februarii, 1929

IMPRIMATUR

Victoriæ, die 20 februarii 1929

Pro-Vicarius Generalis

Dr. Justus de Echegaren



GALBURUAK

Seme txikiena
laguntzat ebala,
yoan zan lugin bat
gari solora,
yakiteko asmoz
bere sail edeñak
eldu ete ziran
igitarora.

—Ene aita, zelan
—mutikoak diño—
gari batzuk dagoz
lerden, zutunik;

beste asko bariz
luñean etxunda,
lotsa ba'lira lez
dagoz apalik?

Dirudienez ba,
lerden dagozanok,
askozaz obeak
izango dira,
ainbesteraño ba
etziran yausiko
besteok, ederañak
izan ba'lira.

—Ara, ene seme,
etxunda yagon au,
alorta edereñ
beterik yagok,
lerden yagon ori,
año egon arien,
aletxo bat barik,
lasto utsa dok.

Eure gogoan ba,
yosi eik betiko
esango yoadan,
egi garbia:
«Ezyakiña aña
izaten dokan lez,
apal-apala dok
yakituria».



LILIA

KOLDOBIKE'k eta, eukien lorategi baten, ezpel landaraz inguratuta, lili eder mardula, lerdan ta zuri-zuri agertzen zan.

Lili aren neurira eltzen ez zan neskatotxo, goiz baten lora ain ederaí begira egoan. Iñontzez beterik, eguzkiaren lenengo izpiak, dis-diska bere ofietan ebiltzen, ari-bitxiz beterik bai litzan.

Pozez eta eskaí onez beterik, eguzki, iñontz eta loren Egileaganantz bere begiak yaso zituan.

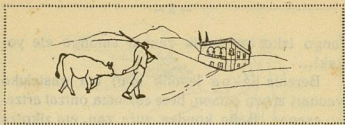
Gurasoak, euren alabatxoaren ontasuna oar-tu eben eta ixilka alkañi esan eutsen: «Eder eta zoragari lora oren antzera, bera be erugefasun lili bat ez ete da?»

Baña urtea amaitu baño len, Koldobike il zan, eta lilia bañero loratu zanean, bere ama naigabe-tuak, beren alabatzaz gogoratuta, negarari emon eutson.

Orduan aitak esan eutson:—Oraingo lili eder au oraindiño baratzeko ertz baten landaratxo zalarik, aldatzeko atara nebanean, gure Koldo-bike'k atsekabe andia artu eban, tamala zala esanaz. Baña gero, lilia luñ obero aldatuaz bara-tzaren apaingari biurtu zanean, Koldobike pozez bete zan, eta aldatu nebalako eskerak egin eus-tazan.

Ama samur orek ba, ez egizu negarik egin, ori egin bearean poztu zaitetz, ba luñetik aldatua izan aren, zeruan gotzonen artean, dis-dis ez ete dau egiten?

Ludi galdutik uruti,
gure lili garbia,
Yaunak berak aldatu dau
donokien erdira,
baratz eder ta betiko
edertasun tokira.



ARBIA

NEKEZARI txiro batek, gustiak arituta itxiten zituan arbi (nabo) aundi bat bere baratzean aritu eban.

Eta bere artean egin eban: Neure ugazaba konde yaunari eroan bear dautsot, baratzak arduraz landutea atsegin izaten yako-ta.

Kondea bizi zan gastelura eroan eutson ba, eta arek bere lankortasunaeren goraldu neban, eta eskeñak egiñaz bere zintzotasuna saritzeko iru ontzuré emon eutsozan.

Baseri atako lugin aberats aña zikotza zan batek au yakin ebanean, berakautan esan eban: Neuk be izko eder-eder bat daukot, eta bereala gasteluko yaubeari eroan bear dautsot... Arbi ezerez bategaitik iru ontzako emon ezkerro, nirea

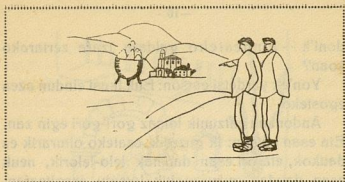
lango izko bategaitik zenbat emongo ete yozakl...

Bereala izkoa lepotik lotu, eta gasteluko yaunari eroan eutson, bere eskintza ontzat artze-ko esanaz. Baña kondea zuia zan, eta zikotza zetan etoren igari eban, eta ez eutson artu gura izan.

Baña lugiñak artzeko ta artzeko ekin eutson, eta eskintza andia ezpazan be, abegi ona egiteko.

Kondeak sentzun andia eukon eta esan eutson: Tira ba, zure eskintza artu eragiteko ainbeste alegintzen zaran eskero, neuk be gitxiago ez dot gura izan. Alan ba, izko ofek balio daben baño, bi edo iru bidar geyago kosta yatan gauza bat emongo dautzut. Eta geyagoko barik berak ekian arbi edera eskiñi eutson. Lugiña gustiz lotsatuta gelditu zan.

Biotz zintzoak beti artzen dau
egiñen onen zaria,
Besteren onaz ez inartzirik
nai ezpogu lotsaria.



AZA AUNDI BAT

Yon eta Andoni langileak, baseñi batetik zear yoyazala, baratz baten ondotik igaro ziran.

—Begira!—esan eban Yon'ek—orek dozak aza tzañak! Neure bizian andiagorik etxoat ikusi!

—¡Ba!—erantzun eban Andoni'k afokeriz—orek zer ikusi andirik etxeukiek. Nik ibilaldi baten ikusiñoan bat; an bean ikusten dokan txauburuaren etxea baño andiagoa.

Yon galdaragiña zan, eta bereala erantzun eutson:—Oraitik gomutetan nok galdara bat egin giñoala, txauburu-etxe alboan yagoan eleizea baño andiagoa.

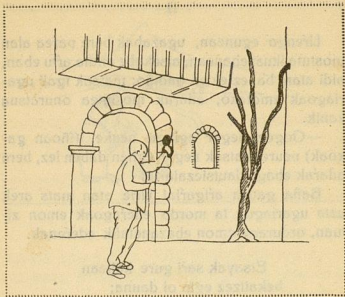
Baña Yaungoikoaren—erantzun eutson An-

doni'k — ainbesteko galdara tzaía zertarako
zoan?

Yon'ek yardetsi eutson: Euk ikusi eindun azea
egosteko.

Andoni au entzunik lotsaz goñ-goñ egin zan.
Eta esan eutson: Ik guzuñik esateko oifurarik ez
daukok, eta ori esan daustak lelo-lelorik, neuk
esan daudan guzuñagaitik lotsatu eragiteařen.
Ondo yagok eta pozez *tantua* emoten daustat
ba...

Esakun zañak diñon legez,
«Guzuñ zaleri andiago»
Guzuñ-eraile danak sañi yok
txindi bardiña beretzako.



MATS - AYENA

BARATZAIN batek bere etxe aurrean mats-ayen bat ipiñi eban, eta bere adañostoakaz etxe-aurre gustia estaltzeraño eldu, ta mats-mordo gozoak bere bañuan eskutatzen zitularik.

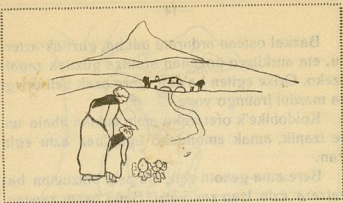
Auzoko batek mats landara edeñari bekaitzez bagiratzen eutson-eta, gau baten, adarrik indarñ-tuenak ebagi egin eutsozan.

Urango egunean, ugazabak bere patea alan mostuta ikusi ebanean, atsekabe andia aritu eban, aldi atan ba ez ekien ondiño; matsak igali ugarigoak emoteko, adarak mostutea onuratsua zanik.

—Gogoz negar egingo neuke, (iñoan ga-xoak) neure matsak negar egiten daben lez, bere adarak ebagi dautsiezala-ta!

Baña gauza afigaria! Urte atan mats arek uzta ugariagoa ta mordo edefagoak emon zitu-
an, ordurarte emon ebazanetatik ederenak.

Etsayak sari gure kaltean
bekaitzez egin oi dauna;
Yaunak alantxe nai dabelako,
gutzat onuratsuen.



AZA - OÑIAK

AMA gustiz dulabre batek, bere baratzen gustitariko ortuariak zaintzen zituan. Egun baten bere alabeari esan eutson:

—Koldobike; ikusten dozan, oñi onen lepaldean agiri dozanan mota zurizke oñeik? Oñetari-ko bakotxa, arautzatxo bai don. Gerorantz orti-kek sortzen dozan, ik ainbeste bider ariturik ikusi dozanan, margo ederdun asoin edo arak. Eta arak gero an bean jira-biraka ikusten dozanan mitxeleta zuri biurtzen dozan, ainbeste kalte egi-ten dabelarik.

Bazkal ostean arduratu adi ba, guztiak aztertu, eta aurkitzen dozanan arautza guztiak zapaltzeko. Orixe egiten ba'don, gure azak beti orlegi ta mardul iraungo yone.

Koldobike'k ofetarako astia eukiko ebala uste izanik, amak emondako aginduz aztu egin zan.

Bere ama gexotu zan, eta aste batzuetan baratzeraz ezin izan zan yatsi. Baña osatu zanean, bere alabea eskutik ebala, azak ipiñita egozan tokira eroan eban.

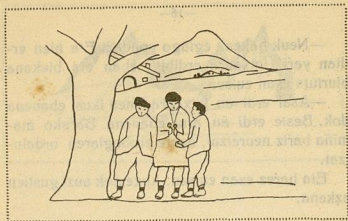
¡A zan ikuskizuna! Azok; arak gustiz mauka-iruntsiak aurkitu zituezan; aza-ofien zanak eta zortzanak baño ez ebezan idoro!

Koldobike, bere nagikeriaren ondorenak ziralata lotsaturik, negar da negar asi zan.

Orduan amak esan eutson:

—Oréxek erakutsikouna, gaur egin aldonana biarko ez itxiten. Baña beste ikaskixun ederago bat be, birindutako orí oreitan idatzirik yagola yirudin: Auxe don:

Ekandu txara zapaldu daigun
sustartu baño lenago;
atzamañeko gatxa ba laster
zabaltzen don besoraño.



INTXAURÀ

BASERRI--ETXE baten ondoan egoan intxaur
-zugatz andi baten azpian mutiko bik
intxaur ale bat aurkitu eben.

—Neurea dok — esan eban Iñaki'k — neuk
ikusi yuat lenengo!

—Ez! neurea dok—erantzun eutson Andoni'k
—neuk artu yoaf-eta.

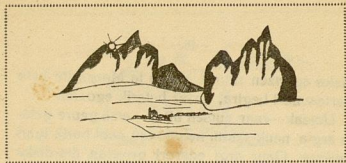
Eta bereala eztabaida gogoře'an asi ziran.
Une atan bertatik igaro zan mutil za'rago ta in-
dartsuago batek esan eutsen:

—Neuk bakeak egingo yoadaz. Eta bien erdian yañi, intxaurá erdibitu eban eta biekana biurtuta esan eutsen:

—Azal erdi au intxaurá lenen ikusi ebanena dok. Beste erdi au, artu ebanena. Bañuko mañña bañiz neuretzat, neure erabagiaren ordainizat.

Eta bañez esan eutsen: Auxe dok auzi gustien azkena.

Yakin nai bo'zu dana galtzeko
egokien dan bidea,
ekizu dala, ezpairik gabe,
lagun arteko auzia.



EGUZKIA

BEIN emakume maratz bat, bere seme ta alaba gaz baratzean lan eginda, ilunabarrean etxera biurtu zan. Etxean sartu ziranean, mai gañean argi bat ixiotuta ikusirik, aritu ziran.

Yorka'k izuturik esan eban:

—Etxean inor ez ta au zelan izan leiteke? Ardi au nok ixiotu ete dau?

—Nor izango zan ba, aita izan ezik, erantzun eutsen Margarite'k. Guk baratzean ekin dautso-gun artean uritik etofiko zan.

Berealaxe etxea arakatzen asi ziran, eta pozez beterik alboko gela baten aurkitu eben.

Urango goizean zelayan bedar ebateari ekin eutsoen. Eguzkiak bere edertasun gustiak dis

-diska agertzen zituan. Yorka ta Margarite bere edertasunari begira, pozez beterik egozan.

Umeak—esan eutsen aitak—atzo geure gelako argia neuk ixiotu nebala lan andi barik igari zenduen. Gaur argi ederori goyetan dis-diska ikusirik, nok ixiotu dabene igariko ete zeunskioe?

Margarite'k erantzun eban: Ori, ziur - ziur Yaungoiko ona da. Argirik txike'ena be berez ezin leiteke ixiotu. Beraz eguzkia ixiotu dabena be norbait bai da.

Egia da izan be—eratzun eutson Yorka'k pozez.—Eguzkia, ilargia ta iza'ak, bedar, lora ta zugatzak, itz baten inguruan dakusgun gustia, bere eskuetatik urtena da.

Goyan dis-dis dagien eguzkia,
Yainko altsuaren ezaupidea.



MASTEGIA

MASTEGIGIÑAK, il zorian egoala, bere semeai esan eutsen:—Ene seme maiteok: neure etxetxo au eta inguratzen dabən mastegia ba-kañik yarauntzi edo erentzitzat itxiten dautzuet; baña mastegian ondasun andiak aurkituko do-zuez. Luña ondo aztindu ta ondasuntegi ori idoroko dozue.

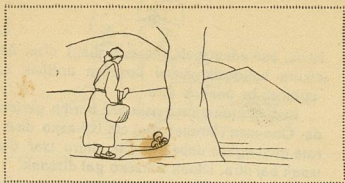
Aita il zanean, bere semeak zu ta gar luña az-tertzen asi ziran, baña uré ta zidañaren azterénik be ez eben idoro.

Udagoyena eldu zanean baña, ainbeste ne-kez landu eben mastegiak, askozaz mats mordo

geyago emon zituan, eta beste urteetan lako bi irabazi eben.

Orduan igari eben aitak aitaturako mastegiko ondasuntegiak zer esan gura eban, eta mastegiko ateburuan itz-neurtu oneik ipiñi zituezan:

Lurik latziñen baru be,
urézko mia dago,
baña lanez izan ezik
ezin leike idoro.



PERETXIKOAK

BEIN baten ama onak bere alabatxo Katariñe, aitari asko atsegin izaten yakozala-ta, peretxikotan mendira bialdu eban.

Biurtu zanean neskatoak esan eutson:—Ene ama! nik aurkitu dodaz gaur peretxikoen edeñak! Begira!—esan eutson otzara zabalduaz.

Gustiak goñiak dira ta bitxiz apainduta dagozala dirudi. Lengo egunean ekañi zenduzan antzeko txiki ta urdiñak be aurkitu dodaz, baña, erkin etsita bertan itxi dodaz.

—Zu zara kaskariña! erantzun eutson amak.
—Oreñ, begirako ain edeñak dirudien peretxi-

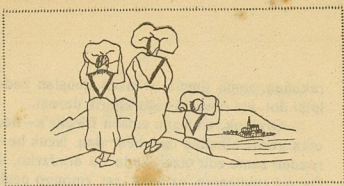
kook, oso edentsuak, (benenotsuak) dira, bari-
etxura bakotzak ezetsi dozuzan urdiñak egin
-egiñean be onenak dira.

Ludi onetan gauza askogaz bardin gertatzen
da. Onoimen (birtute) apal eta ixil asko dira za-
rata gitxi egiten dabenak. Eta oitura txar disdi-
tsuak bai'dira, leloak aritzeko gai diranak.

Txar en guzuzeko azalak erez, ene alaba,
atsipetu geinkez, eta obenera eroan be.

Ba ene alaba,

Azal disditsuz oitura txar ak
menperatzen dau gizona,
edenez bete gogoa eta
galdu erain be zoruna.



BEDAR BIKANĀ

BIRGITE ta Paule baseñitar mirabeak, otzarakada bana arnari buruan zituezala yoyazan.

Birgite'k etenbako ezpa ta mormoxetan ziar-duan; Paule, osterá, bide gustian bañez eta yola-serako gogoaz yoyan.

Eta Birgite'k esan eutson:—Olan bañe egi-teko gogoá zelan daukozu? Zure otzarakadea nirea baño ariñagoa ez da, eta ni baño indar-tsuago be etzara ba.

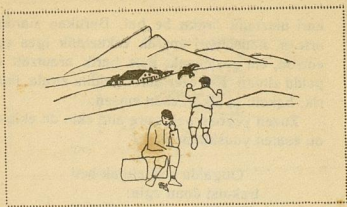
Paule'k erantzun eutson:—A, nik neure otza-

rakadan, zama gustia arintzen daustan bedara ipiñi dot, eta oregaitik igari barik daroat.

—Oraitio, erantzun eutson Birgite'k—bedar orek gustiz bikañak izan bear dau. Neuk be daroan zama edo otzarakada au arintzeko, bedar ori eukitearen, ez dakit zer emongo neuken be...

Paule'k erantzun eutson:—Zama (karga) gustiak arindu ta neke gustiak gozatuteko indara daukon bedaren izena auxe da: *Eroapena*.

Zama astunena
arindukozu,
Eroapenagaz
artzen ba'dozu.



EPEREN ABIA

MUTIKO bik mendi basteréan egoan garitza baten, eperé abi bat idoro eben, eta arautzen gain egoan amea arapatzea lortu be bai.

—Ik arautzak artu egizak, inñotson nausienak besteari, nik epeña gordeko yoat.

Arautzak epeñak beste balio yabek.

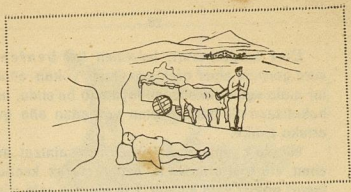
Eta gasteenak erantzun eutson:—Ori egia ba' dok, eutsoz arautsok eta ekak eper ori,

Orduan eztabaidan asi ziran, eta azkenez al-

kañi uleetatik tiraka be bai. Buñukan ziarduen artean, nausienari epeñak eskuetatik iges egin eutson, eta gasteenak, uste barik añautzak zapaldu zituan. Eta ezer barik gelditu zirala ikusirik, baketu ta alkañi esan eutsen:

Zuzen yegoan bai, gure aita ekin da ekin egi au esaten yauskuanean:

Gogaldu sañi aldiak beti
irakatsi daun egia:
«Galdu dan olo edeña baño
añautza bat dok obea».



LUGINTZAN

NIKOLA, txiro ta alpeña zan. Bere etxe ingurua sasi - arantza ta sastraka baño ez egoan basotxoan zan.

Egun bero-bero baten, uztaldia zan ondiño -ta, Nikola nagikeriz ufetx baten kerispean etxunda aurkitzen zan.

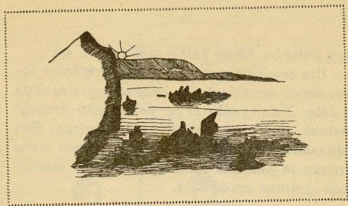
Une atan bere ondotik igaro zan lugin bat, burdi bete gari-asago eroyala.

Nikola bekaitzez burdiari begira egoan, eta ostaz-ostaz lugiñaren agurari erantzun eutson. Lugiñak geldifuta Nikola'ri esan eutson:

Eure lu'ralde o'feri, la'ratuten itxi bea'rean,
eure gorputz alpe'f o'rek zapaltzen yokan a'ñako
lu'f atala egun bakoitzean layatuko ba'endu, urte
bakoitzean nik burdi onetan yaroadan a'ña gari
artuko eunke.

Nikola'k onu edo konseju au aintzat artu
eban, eta sasi-arantza ta bedar txa'rak kenduta
lanari gogoz ekin eutson. Eta alantxe solo ede'f-
aren yaube egin zan, eta txurikorik eralgi barik,
bera ta sendia alikatzeko lain artuten eban.

Ludi gustiak lan egiten dau,
udaba'ñiak lorak emon;
udagoyenak alort ugari
eskintzen dituz, beti, nai non.



EGUZKIA TA EURIA

EKAITZ aldi ta eurite baten, mutiko batzuk euren artean mormoxetan ziarduen:

—Ene Yaungoikoa! Zer dala - ta eguzkiak beti argi ez ete dau egiten?

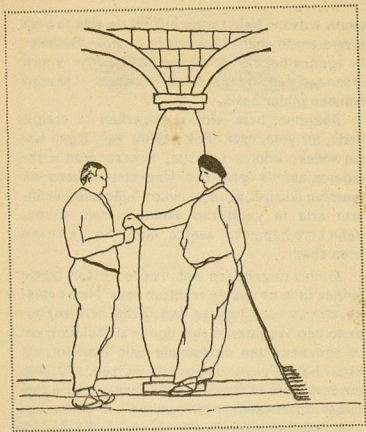
Aldi gitxi baru bai'zirudian, Yaungoikoak euren eskariak entzun zituala: Ila askotan, ortzean (zeruan) laño txikienik ez zan agertu ba.

Eta leorte ain luzeak, solo, zelai ta baratze-tan kalte andiak egin zituan. Baratzean, landara, lorak igertzen ziran, eta gurari biziz itxaroten

eben liñoa be, ontza batzuk baño etzan asi.

Eta amak esan eutsen:—Ointxe igariko do-
zue, euria, eguzkia baño bearizan gitxiagokoa
ez dala. Yaungoikoaren yakiturizko erabagi
onetatik, ikaskizun auxe beti atera egizue: Beti
alaitasun eta atsegiñez bizitea ez da egoki, baita
eroapen ta yakitura lortuteko, neke ta atseka-
beak igarotea egoki dala.

Gogaldu daigun beti, Yaun-Yakitura,
pozez arturik beti bere guraria;
eguraldi ona lez ekaitz ta euria;
pozez gauza alaya, naiz atsekabea.



BUZTIÑARÍA

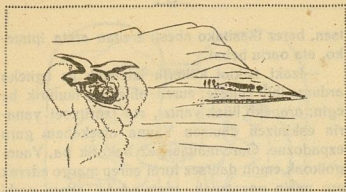
GIZON aberats batek, eztabaida gogora izan eban bein nekazari bategaz, eta aberatsak asare biziz, buztiñari edo ladrilu bat artu ta

yaurti eutson. Nekezariak buztiañaria artu ta bere etxera eroan eban, bere artean esanaz: Baileiteke egunen bat eltzea, ari au neuk berari yaurti al izango dautsodana, berak ezer egin al izango daustan bildur barik.

Aberatsa, bere arokeri, alperkeri ta eralgi-keriz, lur yota, ezer barik gelditu zan: Egun baten soñeko arloitez yantzita, nekezariaren etxetxoaren aurretik igaro zan. Une atan nekezariak igaroten ikusirik, gordeta eukon beñolako buztiañaria artu ta yaurtiteko asmoz uferatu yakon, baña bere bapateko asarea itota, berekautan esan eban:

Ointxe gogoratzen naz, txarto egiñari txarto egiñaz iñoz ez yakola erantzun bear. Neure etsaya, aberats eta altsu izan dan artean, beratzaz aspertu edo bengatzeko euki dodan zirikaldiari, eutsi egin bear izan dautsodala uste izan dot, eta kistar bati ez yagokon gogorkeria izango litzake, oin zoritxarpean dagoala, neure asper gogoa asetutea». Itzok esanaz, aña yaurtin eta ordezt, ogi zati andi bat emon eutson, goseak eskean ipiñi eban lur yotako aberatsari.

Txarto egiña onaz ordaindu,
da kistar onen legea
etsaya bere maite bear da
maite dogun lez anaya.



TXORIAK

GAUZA zoragarientakoa ziñez, aran erdian dagon eritxoa, inguru gustian arnari zugatzak dauzala. Gauza atsegingarientakoa, usain gozoz aizea betetan daben loraz beterik, zugatz oneik udabarian ikustea.

Eta gustiz ikusgaria, zugatz adarok, udagoyenez, madari, sagar eta okaranez zamauta ikustea.

Txori askok euren enbor eta adaretan, inguruko pagoetan lez, abiak egiten zituezan, txoro-txio gozoz aizea betetzen ebelarik.

Gurasoak saritan euren semeai esan oi eu-

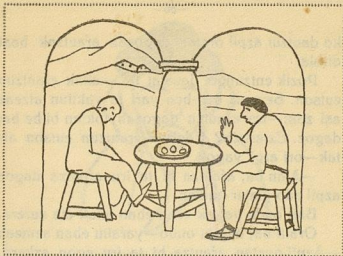
tsen, berez ikasitako abesti areitan ařeta ipinteko, eta oartu bebai.

—Izaki txikiok kalterik txikienik ez egiteko arduraz ibili zaitez; euren abiei ez ikuturik be egin; araneok liliak yantzi, eta txoritxoel yanaria eskintzen dautsen Yauna atsekabetu gura ezpadozue. Gure maitasunez bakařik ba, Yaungoikoak emon dautsez lorai euren margo edeřak eta usain gozatsuak, urętxindořai abots garbi atsegingařia.

Alan da gusti be, mutiko zakař batzuk abiak ařtu ta apurtzen ibilten ziran. Txoriak izutu ta apurka-apurka araneetik iges egin eben, eta ařezkero baratz eta bedartzetan abestirik ez zan entsuten, eta eřitxoia ixiltu ta itun biurtu zan.

Mutikoen gaiztakeriak ori bařio be ondoren kaltegařiakoak ekari zituan. Len txoritxoak yaten zituezan, eta ortuariętzat ain kaltegaři diran ařak, izugařiro ugaritu ziran, eta ostoa ta lorak iruntsi egiten zituezan. Zugatzak, lasteř negu gořian lez, soil gelditu ziran; eta len arnari edo fruta ugari yaten eben mutiko gaiztoak, sagar ale bat be yan barik egon bear izaten eben.

Txori abes samuřak
ene ume maitea,
ta arnari gozatsuak
Yaunaren emaitzak lez
ba'dozuz maite;
txorien abitik
uřindu zaite.



A R A U T Z A K

LUGIN bat bere seme ikasle zanagaz mayan yañi zan. Iru arautza yateko ekañi eutsezela ikusirik, aitag esan eban:

—Au gitxi dok; lau ekañi bear yoezan, bako-
txak bi yan al izateko be.

Orduan semeak esan eutson:—Neuk agertu-

ko dautzut azpil ořetan dagozan arautzak bost dirala.

Pozik entzungo daustat ba,—aitak erantzun eutson. Semeak ben-ben yaři ta yakitun aizeaz asi zan:—Iru arautza dagozan tokian bi be bai dagoz. Ezteritxo? Ederto—erantzun eutson aita—ori argi yagok.

—Alan ba, arautza bi ta iru arautza dagoz azpil edo plater onetan.

Bai; ondo yagok-esan eban aita eta aurera.

Orain ba, begitu ondo—yařaitu eban semeak—Azpil onetan arautza bi ta iru egon ezkerok, eta iru ta bi bost izan, argi dago azpil ořetako arautzak bost dirala.

Ederto!—esan eban aita—eskua azpilera luzetuaz. Nik ba, yango yoadaz iru arautzak ta beste biak eureztat.

Ona da batsuetan
oldospen zolia,
baña yaforduetan
arautza ohea.



AGO - BELA'RIAK

I

ANDIKI sendiko gaste ta aro antustek, bera
baño za'ago ziran batsukaz etenbako
ba'iketean ziarduan.

Aretatik za'enek au o'arturik, esan eutson:

—Ene seme; Egileak bela'ri bi, baña ago ba-

kaña emon eutzun; eta onek adirazten dau, itz gitxiago egin eta entzun geyago egin bear dozula.

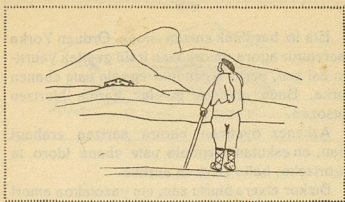
Itz asko egin eta
entzuteztabena,
gogaikaña bai'da
ez baña ikastuna.

II

Beste gaste aberats andiki batek otsein bat etxetik yaurti egin eban, arazo baten zintsoa ez zala izan uste izan ebalako; eta bere burua zuri-itzeko astirik be ez eutson emon. Baña gauzak, ondo aztertuta, otseña erubako izan zala agertu zan. Orduan bere aitak esan eutson gazteari:

—Yaungoikoak, belari bi emon dautzuz; batagaz salatariari entzun bear dautsozu; baña besteagaz salatua izan danari be bai.

Zurtasunak eskatzen dau
bieri entzutea,
iñoz be emon ez daizun
epai kaltegaría.



ANOTS EDO ARI BIZIA

YORKA mutikotxoak, ondiño ez zekien ari bizia zer zan. Zelai baten zegoala bein garasika asi zan:—¡A! ¡A!

Eta bereala aurreko mendiak bardin erantzuten eutsola oartu eban.

Norbait bertan ostenduta egoalakoan aiturik itandu eban:—Nor az i?

Eta lengo abotsak bereala eratzun eutson: ¿Nor az i?

Yorka'k orduan erantzun eutson:—I lelo bat az.

Eta itz bardiñak entzun zituan. Orduan Yorcka asareturik agora yatorkozan irain gustiak yaurtiten asi zan, berak ostenduta egoala uste ebanen aurka. Baña anotsak gustiak bardin biurtzen eutsozan.

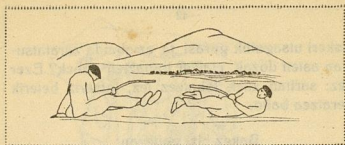
Azkenez oyanean barura sartzea erabagi eban, an eskutauta egoala uste ebana idoro ta zigortzeko, baña ez eban aurkitu.

Bizkor etxera biurtu zan, eta yazotakoa amari edestu eutson, mutil zantzañen batek eskutauta iraindu ebala esanaz. Bere amak erantzun eutson:

—Oker ago mutil; ik euk esandako itzen otsa baño ez dok entzun. Ik oyanera begira itz samurra esan ba'endun, itz samurak erantzungo euskan.

Bizitzan be bardin gertatzen dok. Besteak geugaz dauken artu-emonetan, geu eurakaz garean lakoak saritan izaten dozak. Geu, begirakun bako, gogor eta lotsabako gure lagun-urkoagaz ba'gozak, eurakandik erantzun oberik ez yoguk itxaron bear.

Oyanen erantzuna
geuk esaten doguna.



KORDELA

NIKOLA ta Godopredo gaztetxoak bidez yoyazala, kordel zar haf idoro eben. Berealaxe, batak berea zala, besteak be bai, eztabaida beroan asi ziran, euren gañasiak inguruko zelai ta mendietan be entzuten ziralarik.

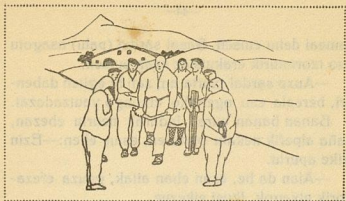
Godopredo'k alde batetik kordela oratuta eukon eta Nikola'k bestetik, eta biak indarka alkari kentzeko. Olantxe alditxo a igaro eben, eta azkenean kordela apurtuta biak lokatz artera yausi ziran.

Une atan bertatik igaro zan gizon batek esan eutsen: Eztabaida-zaleai orixe gertatzen yakek.

Uskeri utsagaitik gañasi ta eztabaida zaratatsuetan asten dozak, eta zer irabazten yabek? Ezer bez: sañitan zuek lokatzez lez, lotsariz beterik geratzea baño.

Bakez bizi gaitzean
eztabaida barik,
eztabaidak ez dakar
iñoz be gauz onik.

KORDELA



SASPI SARDAYAK

AITA batek saspi seme alkar aitu ezin ebe
nak eukozan. Euren alkar artu eziña
aundia zalako, sañitan eztabaidak lana be ga-
lerazo egiten eutsen.

Egunerik-egunera asafeak ugarituaz yoya-
zalako, auzokide zikoitz batzuk, sendi atako
asafeetatik onura atara gura eben, eta aitari,
semeak ondoregabetuteko ta beste batzuei onda-
sunak itxiteko esaten eutsen.

Egun baten zar agurgariak bere auñera saspi

semeai deitu eutsen. Saspi sardai (palu) asagotu edo txortaturik erakutsiaz esan eutsen:

—Auxe sardai txorta au, zati bi egiten dabentari, bereala eun ogerleko emongo yautzadazat.

Banan banan euren indařak neurtu ebezan, baña alpeřik nekatu ondoren, esan eben:—Ezin leike apurtu.

—Alan da be, esan eban aitak, gauza eřeza-gorik etxagok. Ikusi eikezue.

Itzok esanaz, txortea azkatu eban eta banaka gustiak apurtu zituan.

—¡A! olan gauza eřaza da—esan eben gustiak batera.—Ume baten eskuak be naiko dira ořetarako!

Orduan aitak yardetsi eutsen:

—Ara emen semeok; sardayok zuen irudi dozak. Alkartuta iraungo dozuen artean, zardayok asagotuta egon diran lez, sendorik iraungo dozue; eta iřok ez zaitue besauko. Alkartu bear zaituen lokařia apurtzen ba'dok, ementxe zeuen oņetan zatituta agertzen dokazan zardayon antzekoak izango zare.

Etxe, uria ta aberia,
argaltzen dira banantzez;
baña alkarturik dagozanean
ezin leiz besau indařez.

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

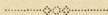
... ..

... ..

... ..

... ..

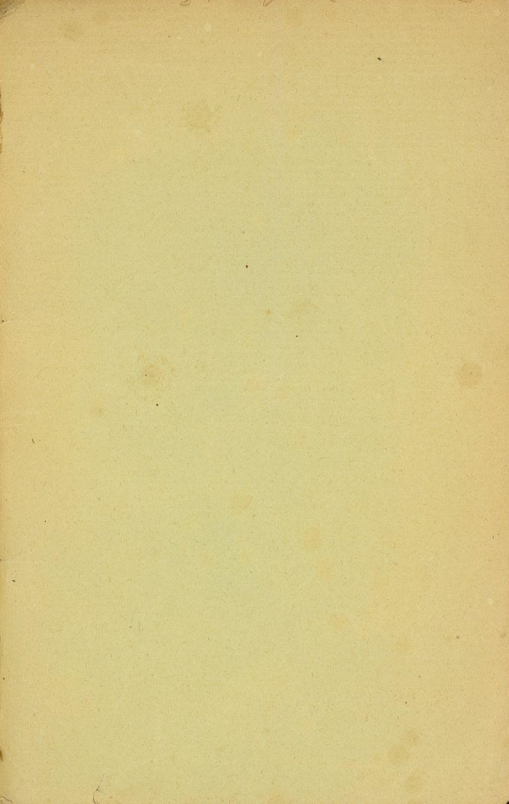
AURKIBIDEA



Galburuak.....	5
Lilia	5
Arbia	7
Aza Aundi bat	9
Mats - ayena.....	11
Aza - ofiak.....	15
Intxaufa	15
Eguzkia	17
Mastegia	19
Pefetxikoak.....	21
Bedaf bikaña.....	25
Epefen abia	25
Lugintzan	27
Eguzkia ta euria.....	29
Buztiñafia	31
Txoriak	33
Afautzak	35
Ago-belafiak	37
Anots edo afi bizia.....	39
Kordela	41
Saspi sardayak.....	45

ADRIKIBIDA

4	Goldman
5	Lila
7	Arbia
9	Art. Anni 191
11	Lila - spora
13	Art. - orak
15	Lila
17	Lila
19	Lila
21	Lila - spora
23	Lila - spora
25	Lila - spora
27	Lila - spora
29	Lila - spora
31	Lila - spora
33	Lila - spora
35	Lila - spora
37	Lila - spora
39	Lila - spora
41	Lila - spora
43	Lila - spora





1929.—ZORNOTZAN
JAUNGOIKO - ZALE 'ren Irarkolan